

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH200002
NAZWA
OBSZARU Narwiańskie Bagna

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH200002	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Narwiańskie Bagna

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 października 2022 r. w spr. soo Narwiańskie Bagna (PLH200002)

Wyjaśnienia:	Powiększenie pow. - 11.2019 r.
--------------	--------------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
22.9492

Szerokość geograficzna
53.0483

2.2. Powierzchnia [ha]:
6831.86

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL34

Podlaskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			0.24		G	D			
3150			141.3		M	A	C	A	A
3270			0.05		G	B	C	B	C
4030			4.82		G	B	C	B	C
6120			3.9		G	D			
6230			7.83		G	B	C	B	C
6410			4.39		G	B	C	B	C
6430			4.8		G	A	C	B	B
6510			18.32		G	D			
7140			0.95		G	B	C	B	C
7230			90.38		G	C	C	C	C
9170			9.98		G	C	C	B	C
91E0			28.36		G	D			
91F0			16.76		G	D			
91I0			1.31		G	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
I	4056	Anisus vorticulus			p	1	1	i	V	M	D			
F	1130	Aspius aspius			p				V	G	C	C	C	C
A	1188	Bombina bombina			p	100	500	i	R	M	C	B	C	B
M	1337	Castor fiber			p	250	300	i	C	M	C	B	C	A
F	1149	Cobitis taenia			p				R	G	C	C	C	C
I	1071	Coenonympha oedippus	Yes		p	1000	5000	adults	R	G	A	B	A	A
F	2484	Eudontomyzon mariae			p				V	G	D			
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				R	M	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	M	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p				C	G	C	B	C	C
F	1145	Misgurnus fossilis			p				C	G	B	A	C	A
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				C	M	C	B	C	C
F	5339	Rhodeus amarus			p				C	G	C	B	C	C
A	1166	Triturus cristatus			p	50	100	i	R	M	C	C	C	C
I	1032	Unio crassus			p	1	1	i	V	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości

populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze			Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie			
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
I	1048	Aeshna viridis			4		grids5x5	R	X					
I		Anisis spirorbis			1		i	R			X			
I		Anodonta complanata			2		i	R			X			
P		Asarum europaeum			2	5	localities	V						X
I		Baetis liebenae			7		i	R			X			
I		Baetis nexus			6		i	R			X			
P		Batrachium trichophyllum			10	50	localities	R						X
I		Brachycercus herisella			1		i	R			X			
A	2361	Bufo bufo			2000		i		X				X	
A	1201	Bufo viridis						R	X				X	
F		Carassius carassius			8		localities	R			X			
P		Centaurium erythraea			50	200	i	R						X
L		Cladonia spp.			5	15	localities	V		X				X
I		Coenonympha tullia			2		grids5x5	R			X			
P		Dactylorhiza fuchsii			5	50	i	V			X			
P		Dactylorhiza incarnata ssp. incarnata			500	1000	i	R						X
P		Dactylorhiza incarnata ssp. ochroleuca			20	100	i	V						X
P		Dactylorhiza majalis			5	10	i	V						X
P		Dianthus superbus			5	10	localities	V			X			
I		Dina lineata			16		i	R			X			
P		Drosera rotundifolia			100	500	i	V			X			
P		Dryopteris cristata			50	500	localities	R			X			
A	6284	Epidalea calamita						R	X				X	
P		Epipactis helleborine			2	10	localities	V						X
M		Eptesicus serotinus						P						X
F		Esox lucius			20		localities	C						X
P		Gentiana pneumonanthe			6	10	localities	R			X			
P		Gladiolus imbricatus			200	300	shoots	V						X
I	6167	Gomphus flavipes			5		grids5x5	C	X					
I		Hagenella clathrata			1		localities	P			X			
P		Helichrysum arenarium			10	20	localities	R						X

[illegible]

F		Rutilus rutilus		20		localities	C						X
M	2607	Sciurus vulgaris					P					X	
F		Silurus glanis		2		localities				X			
I		Somatochlora arctica		1	1	localities	V			X			
M	2599	Sorex araneus					P					X	
M	2601	Sorex minutus					P					X	
P	1409	Sphagnum spp.		5	10	localities	R		X				
I		Spongiliidae sp. novum		1		colonies	P			X			
P		Succisella inflexa		5	20	localities	R			X			
F		Tinca tinca		14		localities	R						X
A		Triturus vulgaris		50		i	R					X	
I	1032	Unio crassus		1		i				X			
P		Utricularia vulgaris		2	20	localities	R			X			
I		Valvata pulchella		3		i	R			X			
P		Viola epipsila		5	50	shoots	V			X			
R	5910	Zootoca vivipara					C					X	

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	0.56
N10	19.81
N17	0.99
N23	0.2
N16	9.81
N07	67.29
N12	1.32
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Południkowa dolina Narwi pomiędzy Surazem i Rzędzianami wykształciła się w kompleksie osadów lodowcowych, zajmując centralną część obniżenia w powierzchni wysoczyzn morenowych. Miąższość tych osadów waha się od 117 do 200 m. Dolina jest stosunkowo głęboko wcięta w wysoczyzny i zabagniona. Powierzchnia doliny zalega 5-25 m niżej od terenów bezpośrednio do niej przylegających. Wypełniają ją torfy, osiagające średnio 1 m miąższości. Dolina Narwi w granicach NPN cechuje się charakterystyczną morfologią. Składa się ona z odcinków rozszerzonych - basenowych i zwężonych, które przypominają przełomy rzeczne. Powierzchnia basenów wynosi od 13 do 30 km², szerokość odcinków zwężonych wynosi od 1,0 do 1,5 km. Cechą charakterystyczną doliny Narwi w granicach NPN jest przestrzenne przenikanie się ekosystemów lądowych z ekosystemami wodnymi, wynikającym z wyjątkowo rozbudowanej sieci koryt rzecznych funkcjonujących w jedynym w skali kraju systemie rzeki anastomozującej. Na znacznych obszarach doliny dominuje zespół szuwaru turzycy sztywnej *Caricetum elatae*, który jest właściwy dla istniejącego tu w klasycznej postaci łągu zastoiskowego. Wśród roślinności dominuje roślinność wodna i szuwarowa, liczne są zbiorowiska turzycowo-mszyste, a na wyniesieniach spotykane są również murawy kserotermiczne i napiaskowe oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe. Lesistość obszaru jest znikoma. W przypadku doliny Narwi w granicach NPN brak jest poprzecznej strefowości siedliskowej, wynikającego z dominacji fluwiogenicznego typu hydrologicznego zasilania. Przez wiele lat w dolinie prowadzono ekstensywną, tradycyjną gospodarkę łąkarską, będącą niezbędnym warunkiem egzystencji szuwarów wysokoturzycowych, decydujących o wyjątkowo bogatej różnorodności biologicznej tego obszaru. Ostoja kluczowa w celu zachowania w sieci Natura 2000 siedliska 3150 oraz zagrożonej wyginięciem krajowej populacji strzępotka edypusa. Mając na uwadze liczne, dogodnie refugia wydry, należy zaklasyfikować ten obszar jako znaczący dla zachowania populacji krajowej. Ostoja pełni także istotną rolę dla piskorza.

4.2. Jakość i znaczenie

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*. Odcinek Narwi w granicach obszaru Natura 2000 to unikatowy w skali kontynentu układ fluwialny, w postaci dynamicznego w czasie i zróżnicowanego morfologicznie systemu starorzeczy, będącego elementem koryta rzeki anastomozującej. Mimo istnienia antropogenicznych stresorów środowiskowych (zmiany reżimu hydrologicznego, użytkowanie rybactwa, eutrofizacja wód oraz limnologiczny wpływ zbiornika Siemianówka), posiada wysoką wartość przyrodniczą.

Decyduje o tym: duże nagromadzenie starorzeczy na całej szerokości dna doliny, różnorodność morfologiczna starorzeczy (kształt, głębokości nawet do kilku metrów, zmienna w czasie i przestrzeni łączność hydrologiczna z korytem głównym rzeki), występowanie stabilnych układów nymfeidów z trzema gatunkami chronionymi, jednym z najwyższych w polskich rzekach nizinnych zróżnicowaniem gatunkowym wrotków, obecnością gąbek słodkowodnych będących wskaźnikiem dobrego stanu środowiska wodnego, w tym jednego gatunku gąbek nie notowanego dotychczas w kraju, obecnością dwóch gatunków mięczaków *Unio crassus*, *Anisus verticulus* ujętych art. 4 DYREKTYWY 2009/147/WE i II załącznikiem oraz 17 gatunków rzadkich bezkręgowców, a przy tym brakiem hydrobiontów inwazyjnych lub obcych. Utrzymywanie się dla większości wydzielonych części siedliska nr 3150 stanu właściwego wynika ze specyficznych warunków hydrochemicznych z naturalną, podwyższoną barwą wody, wynikającą z obecności rozpuszczonych substancji humusowych i pojawiających się okresowo deficytach tlenu w wodzie w czasie sezonu wegetacyjnego i po większych wezbraniach na rzekach, jako typowych zjawisk w wodach powierzchniowych północno-wschodniej Polski.

Ocena ogólna A, w tym reprezentatywność – A, względna powierzchnia – C, stan zachowania – A (stopień zachowania struktury – I; Stopień zachowania funkcji – II; Możliwość odtworzenia – I)

3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.

W granicach obszaru siedlisko występuje stosunkowo rzadko na odsłoniętych późnym latem brzegach odnog bocznych i głównego koryta rzeki. Tworzy małe powierzchniowo, kilkumetrowe płyty rozwijające się na mulisto-piaszczystym podłożu. Występowaniu siedliska w granicach obszaru nie sprzyja bagienny (a nie madowy) charakter doliny, a także specyficzny profil koryt rzecznych, zwykle o stromych brzegach, ostro wcinających się w przyległe mokradła. Utrzymywaniu się siedliska sprzyjają wahania stanu wód i hodowla zwierząt.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – C, względna powierzchnia – C, stan zachowania – C (struktura średnio zachowana lub zdegradowana – III; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*)

Suche wrzosowiska w granicach obszaru zajmują niespełna 5 ha i występują na północ od Łap oraz na

wydmie w uroczysku Rynki. Wykształcają się na suchych, piaszczystych i kwaśnych siedliskach. Koło Łap występują na gruntach porolnych. Wrzosowiska cechują się miejscami dobrze rozwiniętą warstwą mszystą, z dużym udziałem porostów z rodzaju *Cladonia*. Obszar pełni uzupełniającą rolę w ochronie siedliska w północno-wschodniej części kraju.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – B, względna powierzchnia – C, stan zachowania – B (struktura dobrze zachowana – II; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – I: łatwe).

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)

Murawy bliźniczkowe w obszarze Narwiańskie Bagna występują w warunkach typowych dla regionu północno-wschodniego, m.in. w okolicach Kruszewa, Łap, Śliwna, Wólki Waniewskiej, Zawad i w uroczysku Rynki. W granicach obszaru siedlisko zajmuje ok. 8 ha. Wbrew nazwie typu, dobrze wykształcone niżowe murawy bliźniczkowe w granicach obszaru, tak jak i w całym regionie, to zbiorowiska ubogie florystycznie, a wzrost liczby gatunków jest oznaką ich negatywnych przeobrażeń związanych z eutrofizacją i ekspansją roślin łąkowych. Dolina Narwi, w tym obszar Narwiańskie Bagna, pełni kluczową rolę w ochronie siedliska w północno-wschodniej Polsce.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – B, względna powierzchnia – C, stan zachowania – B (struktura dobrze zachowana – II; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe występują na obrzeżach piaszczystych wyniesień, często w strefie przejścia pomiędzy siedliskami mineralnymi a torfowiskami, zwykle w mozaice z zaroślami wierzby rokity. Spotykane są na grądzikach Czarne i Sosnowiec k. Kolonii Radule, w uroczysku Koziołek, k. Kolonii Topilec i w uroczysku Rynki. Siedlisko reprezentowane jest przez zespół *Molinietum caeruleae*. Łąki trzęślicowe w granicach obszaru to siedliska zagrożonych i objętych ścisłą ochroną roślin: goryczki wąskolistnej *Gentiana pneumonanthe*, goździka pysznego *Dianthus superbus*, kosaćca syberyjskiego *Iris sibirica* i mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*. Narwiańskie Bagna to, obok innych części Doliny Narwi i Doliny Pisy, jeden z najważniejszych obszarów ochrony siedliska w północno-wschodniej części kraju.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – B, względna powierzchnia – C, stan zachowania – B (struktura dobrze zachowana – II; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Ziołorośla typu 6430 występują w obszarze w typowych dla niżu Polski postaciach, jako zespoły *Urtico-Calystegietum* i *Calystegio-Eupatorietum*. Wykształcanie się ziołorośli kielisznikowych związane jest z naturalną dynamiką łągów jesionowo-olchowych i innych lasów i zarośli na siedliskach wilgotnych i bagiennych. Mimo, że poszczególne ich płaty mogą zanikać w związku z regeneracją luk w drzewostanie i sukcesją wtórną, w skali obszaru ten typ roślinności ma charakter trwały. W obszarze Narwiańskie Bagna, jak i w innych częściach Doliny Narwi, siedlisko ma doskonałe perspektywy ochrony, mimo pewnych zagrożeń, takich jak inwazje obcych gatunków roślin.

Ocena ogólna B, w tym reprezentatywność – A, względna powierzchnia – C, stan zachowania – B (struktura dobrze zachowana – II; stopień zachowania funkcji – I: perspektywy zachowania doskonałe; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

Siedlisko występuje na terenie bezodpływowego zagłębienia w zakolu parabolicznej wydmy, w uroczysku Rynki. Torfowisko przejściowe porasta mszarno-turzycowe zbiorowisko *Caricetum lasiocarpae*. Powierzchnia torfowiska pokryta jest w całości kobiercem mchów torfowców *Sphagnum* spp., którym towarzyszą m.in. żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* i nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata*. Obszar chroni jedno z nielicznych torfowisk tego typu, zachowanych w staroglacjalnym krajobrazie północno-wschodniej Polski.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – B, względna powierzchnia – C, stan zachowania – B (struktura dobrze zachowana – II; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

W granicach obszaru siedlisko reprezentowane jest głównie przez zespół turzycy prosoawatej i łuszczkowatej *Caricetum paniceo-lepidocarpae* oraz niektóre postaci zespołu turzycy tunikowej *Caricetum appropinquatae*, nawiązujące do *Peucedano-Caricetum paradoxae* (Pałczyński 1975), włącznie ze zbiorowiskami silnie zarastającymi wierzbą rokitą *Salix rosmarinifolia*. Torfowiska typu 7230 zajmują ok. 90 ha. Stanowią siedlisko kilku zagrożonych gatunków rodzimej flory, z których najważniejszy to kukułka krwista żółtawa *Dactylorhiza*

incarnata subsp. ochroleuca, występująca tu na zachodnim kresie zasięgu w Europie. Obszar odgrywa uzupełniającą rolę w ochronie siedliska w regionie.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – C, względna powierzchnia – C, stan zachowania – C (struktura średnio zachowana lub zdegradowana – III; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Siedliska grądów w granicach obszaru związane są głównie z wyniesieniami mineralnymi (tzw. „grądzikami”), tworzących swoiste wyspy siedliskowe w obrębie zatorfionego dna doliny Narwi. Lasy tego rodzaju należą do zespołu Tilio-Carpinetum i reprezentują typ grądów wysokich. Drzewostany grądów są często silnie prześwietlone, mimo, że od kilku dekad wolne od użytkowania. Jest to związane z silną presją roślinożerców, okresowymi pożarami i dawnymi formami rolnictwa. Dzięki temu w wielu miejscach lasy grądowe w dolinie Narwi wyraźnie nawiązują do dąbrów świetlistych typu 9110, a odbiegają znacznie od grądów typowych dla dużych kompleksów puszczańskich północno-wschodniej Polski. Mimo niewielkiej powierzchni zajmowanej przez siedlisko, obszar pełni ważną rolę w ochronie swoistych postaci grądów, wykształconych w dolinach rzecznych, użytkowanych rolniczo.

Ocena ogólna C, w tym reprezentatywność – C, względna powierzchnia – C, stan zachowania – C (struktura średnio zachowana lub zdegradowana – III; stopień zachowania funkcji – II: perspektywy zachowania dobre; możliwość renaturyzacji/odtworzenia – II: przy średnim nakładzie sił i środków).

Skójką gruboskorupowa *Unio crassus* - ocena populacji D (nieistotna).

Znaleziono tylko 1 osobnika na jednym stanowisku (Narew w Uhowie). Małż ten zamieszkuje m.in. duże rzeki nizinne z podłożem piaszczystym (Zajac 2010). Pomimo, że na stanowisku występowania elementy siedliska zachowane są w stanie dobrym, obserwowano liczne agregacje pustych muszli różnych gatunków małży (często uszkodzonych i starych) w brzegach rzeki, będące wynikiem żerowania norki amerykańskiej. Wydaje się, że to zwierzę może mieć istotny negatywny wpływ na występowanie tego i innych gatunków małży w Narwi. Innym zagrożeniem może być zanieczyszczenie wody i regulacja rzeki, a także obniżenie zwierciadła wody. Konieczne byłoby w przyszłości przeprowadzenie szczegółowych badań na odcinku rzeki, gdzie stwierdzono opisywany gatunek, co być może przyniosłoby nowe dane na temat jego populacji.

Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus* - ocena populacji D (nieistotna).

Znaleziono tylko 1 osobnika na jednym stanowisku (Liza przy ujściu do Narwi (dane własne). Ślimak ten jest obecnie rzadki i mało liczny, a jego stanowiska oddalone i izolowane. Związany min. z typem siedliska 3150. Zamieszkuje min. niewielkie ciekły z wolno płynącą wodą, rowy melioracyjne, nasłonecznione, bez lub ze skąpą roślinnością (Zajac, Gołdyn 2012). Takie warunki panują na stanowisku, gdzie znaleziono tego ślimaka. Ponieważ siedlisko jest pod negatywnym wpływem działalności człowieka (regulacja ciek, wypas bydła, spływ powierzchniowy) oraz działalności bobrów, może ono w przyszłości ulec znacznej degradacji.

Strzępotek edypus *Coenonympha oedippus* – ocena ogólna A, w tym:

Populacja: ocena A, ponieważ w Polsce występuje zaledwie 10 stanowisk tego gatunku, a populacja z Narwiańskich Bagien wydaje się być relatywnie liczna (wielkość populacji osobników dorosłych oszacowano na 1000-5000 biorąc pod uwagę, że w szczycie pojawu oszacowano liczbę osobników przy wykorzystaniu metody znakowania na 900) i zasiedlająca znaczny obszar. Gatunek wymarł w polskiej części Puszczy Białowieskiej, występuje natomiast po stronie białoruskiej w dolinie rzeki Leśnej. SOO Narwiańskie Bagna jest kluczowym obszarem dla zachowania populacji strzępotka edypusa w Polsce, a na Podlasiu w szczególności.

Zachowanie: ocena B, brak wystarczającej wiedzy odnośnie preferencji siedliskowych utrudnia ocenę stanu zachowania, ale fakt, że jest on liczny pozwala zakładać, że przynajmniej II - elementy siedliska zachowane są w stanie dobrym.

Izolacja: ocena A - najbliższe znane stanowisko występowanie strzępotka edypusa występuje w Dolinie Biebrzy, a pozostałe krajowe populacje zlokalizowane są w okolicach Chełma i Zamościa (Sielezniew i in. 2010, Sielezniew 2012 i dane niepublikowane).

Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek znaleziony na terenie na terenie Narwiańskich Bagien w ponad 30 miejscach, ale wszędzie spotykany jest w postaci dorosłej w niewielkich zagęszczeniach. Znaleziony w 13 z 14 kwadratów 5x5 km siatki w odwzorowaniu ETRS LAEA 52 obejmujących przynajmniej fragment ostoi. Z materiałów zebranych w ramach programu “Atlasu rozmieszczenia motyli dziennych” (Buszko niepublikowane) wynika, że czerwończyk nieparek został znaleziony na terenie kraju w ok. 740 kwadratach siatki UTM (10x10km). Biorąc pod uwagę fakt, że czerwończyk nieparek na obszarze ostoi znaleziony został w 5 kwadratach siatki UTM można szacunkowo przyjąć, że stanowią one co najwyżej 0,67% wszystkich krajowych stanowisk gatunku (dane o jego występowaniu wciąż są bardzo niepełne).

Zachowanie: ocena B, nie jest związany ze specyficznym typem siedlisk, ale na pewno przynajmniej II - elementy siedliska zachowane są w stanie dobrym.

Izolacja: ocena C, zarówno na Podlasiu jak i w całej Polsce jest szeroko rozprzestrzeniony.

Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek został wykazany z NPN po raz pierwszy przez Buczyńską i in. (2007). W 2013 r. wyniki tego gatunku zostały znalezione na wszystkich stanowiskach wytypowanych do monitoringu zlokalizowanych na brzegach rzeki Narwi (między Surażem a Rzędzianami), co pozwala sądzić, że jest powszechnym gatunkiem choć trudnym do obserwacji w postaci dorosłej. Ocena liczebności osobników (nawet jedynie imagines) jak również liczby stanowisk niemożliwa, ze względu na charakter występowania. Ponadto pojedyncze osobniki były obserwowane w innych częściach ostoi. Narwiańskie Bagna nie są szczególnie istotnym obszarem występowania gatunku w Polsce biorąc pod uwagę szerokie rozprzestrzenienie (Bernard i in. 2009). Według „Atlasu Rozmieszczenia Ważek w Polsce” wykazany współcześnie z 373 kwadratów UTM. W Dolinie Narwi znaleziony w 4 kwadratach UTM co daje ok. 1,07% wszystkich kwadratów, w których był notowany w całym kraju. Narwiańskie Bagna wydają się być więc ważną ostoją występowania gatunku jedynie w skali regionalnej.

Zachowanie: ocena B, wydaje się, że gatunek ten ma na terenie ostoi siedliska, które są zachowane w stopniu przynajmniej dobrym.

Izolacja: ocena C, cała populacja z SOO Narwiańskie Bagna nie jest izolowana i występuje w obrębie rozległego obszaru zasiedlanego przez gatunek.

Zalotka większa *Leucorhinia pectoralis* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek został wykazany z NPN po raz pierwszy przez Matos Da Costę (2011). W 2013 r. zaobserwowano ją na sześciu stanowiskach dość zróżnicowanych pod względem siedliskowym i należy się spodziewać, że jest jeszcze szerzej rozprzestrzeniona, ale część potencjalnych siedlisk jest trudno dostępna. Dokładna ocena liczebności nie możliwa w związku z tym za jednostkę przyjęto kwadraty 5x5 km siatki w odwzorowaniu ETRS LAEA 52 – gatunek był stwierdzony w 5 z nich, ale potencjalnie może być obserwowany praktycznie w każdym. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w Polsce, według „Atlasu Rozmieszczenia Ważek w Polsce” wykazany współcześnie z 283 kwadratów UTM. Na terenie ostoi znaleziony w dwóch kwadratach UTM, co daje ok. 0,71% wszystkich kwadratów w których był notowany w Polsce. Przynajmniej jedno ze stanowisk narwiańskich wydaje się podtrzymywać relatywnie liczną populację tego gatunku. Narwiańskie Bagna wydają się być jednak ważną ostoją występowania gatunku jedynie w skali regionalnej.

Zachowanie: ocena B, nie jest związany ze specyficznym typem siedlisk, ale na pewno przynajmniej II - elementy siedliska zachowane są w stanie dobrym.

Izolacja: ocena C, cała populacja z SOO Narwiańskie Bagna nie jest izolowana i występuje w obrębie rozległego obszaru zasiedlanego przez gatunek.

1130 Boleń (*Aspius aspius* L.) – ocena ogólna C, w tym:

Jest gatunkiem rzadkim, którego obecność odnotowano jedynie w 2004 roku, w strefie nurtowej koryta Narwi na trzech stanowiskach w okolicach Kurowa oraz Łupianki Starej. Były to wyłącznie osobniki dorosłe.

Obecności form młodocianych nie stwierdzono. W latach 2011-2013 obecności gatunku w odłowach nie stwierdzono. Jaz w Rzędzianach stanowi dla gatunku barierę migracyjną w okresie niskich i średnich stanów wody. Gatunek zagrożony na obszarze parku, wymaga wspierania drogą zarybiania. Z racji specyfiki siedliskowej odcinka Narwi w granicach parku, nigdy nie tworzył licznej populacji. W związku z tym nie należy oczekiwać, że w najbliższych latach sytuacja ulegnie wyraźnej poprawie. Ważnym elementem ochrony gatunku i odbudowy populacji będzie oprócz zarybiania, odtworzenie możliwości swobodnej migracji na jazie w Rzędzianach oraz pozostałych jazach zlokalizowanych w odcinku Narwi od Rzędzian do ujścia Biebrzy.

Zachowanie: ocena C, gatunek ten ma na terenie ostoi nieliczne siedliska, które są zachowane w stopniu przynajmniej dobrym (stopień zachowania cech siedliska II).

Izolacja: Ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie obszaru występowania.

1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis* L.) – ocena ogólna A, w tym:

Jest gatunkiem powszechnie spotykanym w wodach parku, we wszystkich siedliskach, tj. strefie nurtu, starorzeczach, oczkach wodnych oraz dopływach. Odnotowany na 18 stanowiskach odłowu. Gatunek liczny. Na poszczególnych stanowiskach populacja tworzona przez zróżnicowane grupy wiekowe. Na części stanowisk reprezentowana przez osobniki juwenalne lub dorosłe, na części stanowisk obecne wszystkie grupy wiekowe. Gatunek niezagrożony, zależny wyłącznie od zachowania dotychczasowego stanu siedlisk. Sposób dotychczasowej ochrony wystarczający.

Zachowanie: ocena A, gatunek ten ma na terenie ostoi siedliska, które są zachowane w stopniu doskonałym (stopień zachowania cech siedliska I).

Izolacja: Ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie obszaru występowania.

1149 Koza (*Cobitis taenia* L.) – ocena ogólna C, w tym:

Jest gatunkiem rzadkim, którego obecność odnotowano jedynie w okolicach Suraża na jednym stanowisku w nurcie Narwi oraz na 1 stanowisku w Lizie i 1 stanowisku w Szerokiej Strudze. Częstość występowania gatunku związana ze specyfiką siedliskową ekosystemów wodnych Narwiańskiego Parku Narodowego. Populacja nieliczna, złożona głównie z osobników dorosłych. Stan populacji na przestrzeni lat 2004-2013 stabilny. Powodzenie ochrony zależne od zachowania dotychczasowych siedlisk i poprawa ich stanu w dopływach, z którymi wiązać należy perspektywy odbudowy stanu populacji gatunku.

Zachowanie: ocena C, gatunek ten ma na części obszaru ostoi siedliska, które są zachowane w stopniu dobrym w korycie Narwi i średnio zdegradowanym w dopływach (stopień zachowania cech siedliska: koryto Narwi II, dopływy III).

Izolacja: Ocena C, populacja nie jest/jest izolowana w obrębie obszaru występowania.

2484 Minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* – ocena ogólna D, w tym:

Zamieszkuje siedliska lotyczne wód płynących, spotykany również w starorzeczach połączonych z nurtem. Zasiedla górny bieg wyżynnych i podgórskich potoków oraz nizinne strumienie z wartkim prądem i żwirowo-piaszczystym dnem. Dla larw siedliskiem są strefy przybrzeżne z piaszczysto-mulistymi osadami, bogatymi w materię organiczną i słabszym prądem wody. Wędrówki o ograniczonym zasięgu, podejmowane lokalnie jedynie w okresie tarła. Odbywa się ono od końca kwietnia do połowy maja, rozpoczynając się gdy temperatura wody osiąga 11-16°C. Gatunek figuruje w Standardowym Formularzu Danych dla obszaru. W analizowanych okresach badawczych nie potwierdzono jego występowania. W związku z tym konieczne będzie kontynuowanie poszukiwań, ze szczególnym uwzględnieniem dopływów Narwi poza strefą otuliny Parku.

5339 Różanka (*Rhodeus amarus* Bloch) - ocena ogólna C, w tym:

Jest często spotykana w wodach parku oraz otulinie, jednak nie tak powszechnie jak piskorz. Obecność różanki zarejestrowano na 9 stanowiskach. Struktura populacji na poszczególnych stanowiskach zróżnicowana, jednak w generalnej ocenie obszaru parku i otuliny prawidłowa. Reprezentowane są wszystkie grupy wielkościowe (wiekowe). Gatunek nie jest zagrożony. Występowanie różanki zależne wyłącznie od zachowania dotychczasowego stanu siedlisk i populacji małży z rodziny skójkowatych (*Unionidae*). Zakres dotychczasowej ochrony gatunku wystarczający.

Zachowanie: ocena B, gatunek ten ma na terenie ostoi siedliska, które są zachowane w stopniu przynajmniej dobrym (stopień zachowania cech siedliska II).

Izolacja: Ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie obszaru występowania.

Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* - ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek znaleziony na obszarze Narwiańskich Bagien tylko na jednym stanowisku, gdzie przystępował do rozrodu. Określenie liczebności jest bardzo trudne, ponieważ traszka grzebieniasta znana jest z ekstremalnych wahań liczebności w populacjach, wywołanych tymczasowym i zmiennym charakterem zbiorników wodnych, w których się rozmnaża (Pabijan 2010). Ze względu na trendy populacyjne należy założyć, że liczba stanowisk gatunku może być nieco większa, jednak niewiele biorąc pod uwagę charakter obszaru. Z danych zebranych na potrzeby Atlasu płazów i gadów Polski (Głowaciński i Rafiński 2003) wynika, że traszka grzebieniasta została znaleziona w 153 dużych kwadratach (powierzchnia 1250 km²), obejmujących 53 % powierzchni kraju. Biorąc pod uwagę, że gatunek ten na obszarze ostoi został znaleziony w 1 analogicznym kwadracie, obejmującym fragment ostoi, można szacunkowo przyjąć, że zajmuje 0,65 % wszystkich kwadratów, w których był notowany w Polsce. Traszka grzebieniasta jest gatunkiem rzadkim na obszarze Narwiańskich Bagien i wydaje się, że obszar ten nie jest ważną ostoją występowania gatunku.

Zachowanie: ocena C, stopień zachowania cech siedliska III (elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane). Obszar cechuje niewielka liczba potencjalnych zbiorników otoczonych terenami oferującymi odpowiednią liczbę schronień zarówno dziennych jak i zimowych dla gatunku. Dodatkowo znaczna większość potencjalnie przydatnych zbiorników wodnych jest zarybiona, co znacznie ogranicza lub nawet całkowicie uniemożliwia udany rozród.

Izolacja: ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Kumak nizinny *Bombina orientalis* - ocena ogólna B, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek znaleziony na obszarze Narwiańskich Bagien na 12 stanowiskach, rozmieszczonych w przykrawędziowych częściach doliny. Nie jest możliwe dokładne określenie liczebności gatunku jednak na wszystkich stanowiskach występował on mało licznie. Z danych zebranych na potrzeby Atlasu płazów i gadów Polski (Głowaciński i Rafiński 2003) wynika, że kumak nizinny został znaleziony w 183 dużych kwadratach (powierzchnia 1250 km²), obejmujących 64 % powierzchni kraju. Biorąc pod uwagę, że

gatunek ten na obszarze ostoi został znaleziony w 2 analogicznych kwadratach, obejmujących fragment ostoi, można szacunkowo przyjąć, że zajmuje 1,09 % wszystkich kwadratów, w których był notowany w Polsce. Wydaje się, że Narwiańskie Bagna pełnią dla tego gatunku rolę ostoi w skali lokalnej oraz rolę ważnego korytarza ekologicznego.

Zachowanie: ocena B, wydaje się, że gatunek ten ma na terenie ostoi siedliska, które są zachowane w stopniu przynajmniej dobrym (stopień zachowania cech siedliska II).

Izolacja: Ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

Bóbr europejski *Castor fiber* - ocena ogólna A, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek rozmieszczony na terenie całego obszaru, z przewagą zasiedlonych stanowisk w jego północnej części (od Topilca do granicy na linii Pańki-Rzędziany. Na podstawie liczby zasiedlonych stanowisk, stosując przelicznik 3,7 bobra na stanowisko (Żurowski i Kasperczyk 1986), liczebność populacji oszacowano na 281 osobników. Pamiętając o ograniczeniach takiej metody należy założyć, że liczebność populacji na terenie ostoi mieści się w granicach 250 - 300 osobników. Wielkość populacji bobra na obszarze Narwiańskich Bagien w ciągu ostatnich 20 lat zmieniła się bardzo nieznacznie – według Lewartowskiego (1992) wynosiła ona około 260 osobników. Może to świadczyć, że populacja gatunku ustabilizowała się i będzie wykazywać ekspansję na tereny przyległe. Aby możliwe było precyzyjne zakwalifikowanie występującej tu populacji do jednej z kategorii opisujących jej wielkość, należało by posiadać dokładne informacje dotyczące jej wielkości w kraju. Warto zaznaczyć, że dane odnośnie liczebności gatunku na terenie Polski cechuje duża rozbieżność np. wg danych PZŁ w kraju w 2008 roku żyło 35 tysięcy bobrów, natomiast dane GUSu dla tego samego okresu mówią o prawie 59 tysiącach zwierząt (GDOŚ 2013). Zgodnie z szacunkami GUSu w 2011 liczebność populacji bobra wynosiła już około 78 tysięcy osobników (GDOŚ 2013). Narwiańskie Bagna można uznać za ważną ostoję populacji bobra w skali lokalnej.

Zachowanie: ocena B, siedliska gatunku na terenie ostoi zachowane są w stopniu przynajmniej dobrym (stopień zachowania cech siedliska II). Wydaje się, że ze względu na duże wysycenie populacji na terenie Narwiańskich Bagien (1,1 żeremia/1 km² powierzchni ostoi), ograniczeniem jej wzrostu staje się dostępność bazy żerowej.

Izolacja: ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Wydra europejska *Lutra lutra* - ocena ogólna B, w tym:

Populacja: ocena C, ślady obecności gatunku znajdowano na całym obszarze Narwiańskich Bagien jednak nie jest możliwe określenie, choćby w przybliżeniu, liczby osobników zasiedlających ten teren. Wynika to z dużego obszaru aktywności oraz skrytego trybu życia. Znalezienie nor, które wydra zamieszkuje, lub wykorzystuje jako kryjówki, jest niezwykle trudne, zwłaszcza ze względu na wielokorytowy charakter rzeki. Z powodu niedogodności metodologicznych brak jest dokładnych danych o liczebności gatunku w Polsce a szacunki mówią o 10 - 15 tysiącach osobników (Romanowski 2007). Wydaje się, że Narwiańskie Bagna spełniają rolę istotnej tego gatunku w skali regionalnej.

Zachowanie: ocena A, siedliska gatunku na terenie ostoi zachowane w doskonałym stanie (stopień zachowania cech siedliska I). Teren ostoi cechuje obfita baza pokarmowa w postaci zróżnicowanej ichtiofauny (Wiśniewski 2013), duży stopień naturalności cieków wodnych oraz duża liczba naturalnych ukryć.

Izolacja: ocena C, populacja nie jest izolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Na terenie SOO Narwiańskie Bagna stwierdzono również obecność ośmiu innych ważnych gatunków owadów.

Żagnica zielona *Aeshna viridis* i gadziogłówka żółtonoga *Gomphus flavipes* figurują w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej i objęte są ochroną prawną w Polsce. *A. viridis* występuje głównie w północnej i wschodniej Polsce, podczas gdy *G. flavipes* zasiedla duże i średnie rzeki nizinne (Bernard i in. 2009). *A. viridis* występuje lokalnie w różnych częściach ostoi. Typ rozsiedlania *G. flavipes* jest prawdopodobnie podobny jak w przypadku *O. cecilia* (Bystrowski niepublikowane).

Miedziopień arktyczna *Somatochlora arctica* jest w Polsce gatunkiem chronionym, a ponadto znajdującym się na Czerwonej Liście jako gatunek zagrożony wyginięciem (EN — Endangered), a w Czerwonej Księdze jako gatunek narażony na wyginięcie (VU — Vulnerable). Z obszaru Polski gatunek znany z ponad 30 stanowisk (Bernard i in. 2009). Najbliższe stanowiska gatunku stwierdzono w Puszczy Białowieskiej i na Mazurach. W ostoi obserwowana pojedynczo na jednym stanowisku (Bystrowski 2009).

Modraszek alkon *Phengaris (Maculinea) alcon*, przeplatka diamina *Melitea diamina*, przeplatka didyma *Melitea didyma* i strzępotek sopłaczek *Coenonympha tullia* są wg krajowej czerwonej listy gatunkami narażonymi na wyginięcie (status VU wg czerwonej listy). Ponadto *P. alcon* i *C. tullia* znajdują się pod ochroną prawną w Polsce. *M. diamina* i *C. tullia* występują na rozproszonych stanowiskach w całej Polsce, podczas gdy *M. Didyma* i *P. alcon* głównie we wschodniej połowie kraju (Buszko niepublikowane),

Wymienione gatunki na terenie ostoi stwierdzone zostały na pojedynczych stanowiskach, za wyjątkiem M. diaminy stwierdzonej w kilku lokalizacjach. W przypadku P. alcon wielkość populacji imago szacowana jest na 10-50 osobników (na podstawie liczby jaj i osłonek jajowych znalezionych na roślinie żywicielskiej), a w przypadku pozostałych gatunków za jednostkę przyjęto liczbę znanych stanowisk (Bystrowski 2009, Bystrowski i Sielezniew niepublikowane).

Chruścik *Hagenella clathrata* figuruje w Polskiej czerwonej księdze zwierząt - kategoria VU. Z obszaru Polski gatunek znany z ponad 20 stanowisk (Czachorowski 2004; Buczyńska i in. 2012). Najbliższe stanowiska gatunku stwierdzono w Puszczy Białowieskiej i Biebrzańskim PN. W SOO Narwiańskie Bagna obserwowany pojedynczo na jednym stanowisku (Bystrowski niepublikowane).

Bioróżnorodność i specyfika obszaru Natura 2000 wyrażona jest następującymi gatunkami ichtiofauny: Jaź (*Leuciscus idus* L.)

Gatunek ważny w zespole ryb, powszechnie występujący (C). Jego obecność stwierdzono na 9 stanowiskach. Związany głównie ze strefą nurtową Narwi oraz dopływów. Ważnym miejscem wychowu młodych pokoleń są także starorzecza. Gatunek nie jest zagrożony a jego liczna obecność wskazuje na dobry stan środowiska wodnego oraz siedliska jazia. Posiada znaczenie użytkowe i jest przedmiotem odłowów wędkarskich.

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska II (elementy dobrze zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Jelec (*Leuciscus leuciscus* L.)

Gatunek według czerwonej listy ryb i minogów bliski zagrożenia (NT). Bardzo rzadki w granicach obszaru (V). Jego obecność odnotowano tylko na 4 stanowiskach – 3 strefa nurtowa Narwi, 1 – w dopływie. Jego bardzo nieliczna obecność ma charakter naturalny i związana jest przede wszystkim z niską liczbą siedlisk odpowiednich dla jego bytowania w Narwi oraz z degradacją dopływów. Nie należy oczekiwać, że gatunek zwiększyć może swą liczebność. Jego populacja nie jest izolowana.

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska III (elementy dobrze zachowane w korycie Narwi, elementy zdegradowane w dopływach).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Karaś pospolity (*Carassius carassius* L.)

Ważny wskaźnikowy gatunek dla obszaru ostoi i parku. Związany przede wszystkim ze starorzeczami i oczkami wodnymi. Jego obecność stwierdzono na 8 stanowiskach; 5 starorzecza i oczka wodne, 3 dopływy. Rzadki na obszarze (R). Stan występowania gatunku zależny od zachowania siedlisk (starorzecza, oczka wodne).

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska II (elementy dobrze zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Lin (*Tinca tinca* L.)

Ważny wskaźnikowy gatunek dla obszaru ostoi i parku. Związany przede wszystkim ze starorzeczami i oczkami wodnymi. Jego obecność stwierdzono na 16 stanowiskach. Rzadki na obszarze (R). Stan występowania gatunku zależny od zachowania siedlisk (starorzecza, oczka wodne). Gatunek o dużym znaczeniu użytkowym, będącym przedmiotem wędkarskich odłowów.

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska II (elementy dobrze zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Miętusz (*Lota lota* L.)

Gatunek według czerwonej listy ryb i minogów narażony (VU). Powszechny w granicach obszaru (C). Jego obecność odnotowano tylko na 14 stanowiskach – 12 strefa nurtowa Narwi i dopływy, 2 w starorzeczach. Jego liczna obecność ma charakter naturalny i wskazuje na obecność odpowiedniej liczby właściwych siedlisk dla jego bytowania. Populacja gatunku nie jest zagrożona.

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska II (elementy dobrze zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Płoc (*Rutilus rutilus* L.)

Gatunek wskaźnikowy, powszechnie występujący na obszarze (C). Nie jest zagrożony a jego liczne występowanie jest właściwe dla ekosystemu wodnego obszaru i wskazuje na jego dobry stan. Gatunek stwierdzony na 22 stanowiskach we wszystkich typach środowisk. Jest ważnym gatunkiem użytkowym, łowionym przez wędkarzy.

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska I (elementy doskonale zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Sum (*Silurus glanis* L.)

Gatunek według czerwonej listy ryb i minogów bliski zagrożenia (NT). Nieliczny w granicach obszaru (V).

Jego obecność odnotowano tylko na 2 stanowiskach. Jego nieliczna obecność nie jest naturalna i powinna być wyższa. Wskazuje na to obecność odpowiedniej liczby właściwych siedlisk dla jego bytowania. Populacja gatunku powinna być wspierana w drodze zarybiania, a także powinna być objęta zwiększonym zakresem ochrony (kresowe wyłączenia z wędkarskiego odłowu).

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska II (elementy dobrze zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

Szczupak (*Esox Lucius L.*)

Gatunek wskaźnikowy, powszechnie występujący na obszarze (C). Nie jest zagrożony a jego liczne występowanie jest właściwe dla ekosystemu wodnego obszaru i wskazuje na jego dobry stan. Gatunek stwierdzony na 20 stanowiskach we wszystkich typach środowisk. Jest najważniejszym gatunkiem drapieżnym, decydującym o dobrym stanie zdrowotnym zespołu ryb. Bardzo ważny gatunek użytkowy, łowionym przez wędkarzy. Ze względu na wysokie ekologiczne znaczenie wymagający zwiększonej ochrony (wymiały i okresy ochronne, limity ilościowe łowionych ryb, wyłączenia okresowe obszarów parku z odłowów wędkarskich).

Stan zachowania gatunku C. Stopień zachowania cech siedliska I (elementy doskonale zachowane).

Izolacja C, populacja nie jest izolowana.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		i
H	A04.03		i
H	I02		i
H	J02		b
H	K02.01		i
L	A02.01		i
L	A03.01		i
L	A04.01		i
L	B02.04		i
L	B02.06		i
L	I01		b
L	C01.01		i
L	E03.01		i
L	J01.01		i
L	J02.04		b
L	J02.05.04		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Kamocki A. i in. 2013 Plan ochrony obszaru Natura 2000 Narwiańskie Bagna – Szablon dokumentacji (mscr).2. Górniak A. i in. 2013 Operat ekosystemów wodnych. Plan ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000: Bagienna Dolina Narwi PLB 200001 i Narwiańskie Bagna PLH 200002(mscr).3. Wołkowyci D. i in. 2013 Operat ekosystemów lądowych, bagiennych i leśnych. Plan ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000: Bagienna Dolina Narwi PLB 200001 i Narwiańskie Bagna PLH 200002”(mscr)4. Wiśniewolski W. i in. 2013 Operat ekosystemów wodnych, część dotycząca ichtiofauny i astakofauny. Plan ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000: Bagienna Dolina Narwi PLB 200001 i Narwiańskie Bagna PLH 200002(mscr).5. Łupiński S., Raczyński J. Chętnicki W. i in. 2013 Operat fauny. Herpetofauna i teriofauna. Plan ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000: Bagienna Dolina Narwi PLB 200001 i Narwiańskie Bagna PLH 200002(mscr).6. Bystrowski C, Sielezniew M. 2013 Operat fauny w zakresie wybranych grup entomofauny. Plan ochrony Narwiańskiego Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000: Bagienna Dolina Narwi PLB 200001 i Narwiańskie Bagna PLH 200002(mscr).7. Wiśniewolski W. i in. „Sprawozdanie z wykonanych odłowów przeprowadzonych w ramach projektu badawczego „Badania ichtiofauny w latach 2014-2015 dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód wraz z udziałem w europejskim ćwiczeniu interkalibracyjnym –rzeki”, Żabieniec,23.03.2015

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL01	99.28				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL01	Narwiański Park Narodowy	*	99.28

na poziomie międzynarodowym:

Rodzaj	Nazwa obszaru	Rodzaj	Pokrycie [%]
ramsar	Narwiański Park Narodowy	*	99.28

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Narwiański Park Narodowy
Adres:	Polska Kobylin Borzymy 10 18-204 Kurowo
Adres e-mail:	nnp@nnp.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200002

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--